

БМТ ва Ўзбекистон

Баҳорги нашр

ЮНЕЙДС | БМТ ТД | ЮНЕСКО | ЮНИСЕФ | ЮНФПА | БМТ НЖБ | МОПДММ | БМТ КД | БМТ Аёллар | ЖССТ | Жаҳон Банки

Хурматли ўқувчи,

Мен БМТнинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси томонидан тайёрланган 2015 йилнинг биринчи ҳабарномасини сизнинг эътиборингизга ҳавола этишдан фоят мамнунман. Ўзбекистонда ташкилотимиз турли жамғарма, дастур ва маҳсус агентликлар орқали фаолият юритишига қарамасдан, асосий мақсадимиз битта – мамлакат аҳолисининг ҳизматида бўлишадир.

Фаолиятимиз Ўзбекистонда тараққиётга кўмак дастури (ЮНДАФ)га асосланган бўлиб, ушбу нашрда маз-

ЮНДАФ – БМТ КЎМАГИНИНГ ЁРҚИН ТИМСОЛИ

ЮНДАФ ва уни ишлаб чиқиша асос бўлиб ҳизмат қилувчи Мамлакатдаги тараққиёт таҳдили (МТТ) ўтган 20 йил давомида БМТ томонидан дунёнинг турли мамлакатларида амалга оширилаётган дастурларнинг муҳим бўлагидир. 1997 йилда БМТ Бош котиби Кофи Аннан “хозирги мураккаб ва шиддатли замонда ташкилотдаги бирлиқ, ҳамжиҳатлик ва тезкорликни янада оширишга” қаратилган ислоҳотлар дастурини тақдим этди. Бош котибининг ушбу сўзлари мамлакатлар даражасида БМТ тизими фаолиятининг самарадорлигини оширишда ҳали ҳам долзарбdir.

БМТ агентликларининг дастурларини мувофиқлаштириш ва «Ягона БМТ» сифатида иш олиб боришга, ҳамда ҳар бир мамлакатда БМТ қиёсий ағзалликларини оширишга алоҳида аҳамият берилмоқда. Бу жараён, биргалиқда мамлакатдаги эҳтиёж ва устувор вазифаларни аниқлаш мақсадида тараққиёт таҳдилидан бошланади. ЮНДАФ мавзулари амалдаги МТТдан келиб чиқади, бу эса БМТ агентликлари фаолиятидаги мақсад ва вазифалар бирлигини таъминлашга кўмак беради.

ЮНДАФ дастури БМТ агентликлари, миллий ҳамкорлар ва донорларнинг ўзаро ҳамкорлиги асосида амалга оширилади. Мисол учун, Ўзбекистонда БМТ-

кур дастур доирасида хозирги кунда эришилган ютуқлар ва келажакдаги режалар ҳақида сўз боради. Шунингдек, биз ЮНДАФ доирасида БМТ томонидан амалга оширилаётган кенг кўламли фаолият маълум қисмининг қисқача шарҳини эътиборингизга ҳавола этамиз. Сизга мароқли мутолаа тилаб, нашр борасидаги фикр-мулоҳазаларингизни кутиб қоламан. Сизнинг фикрингиз биз учун жуда муҳимдир. Зоро, БМТ айнан сиз учун ҳизмат қиласади!

Стеван Принсер
БМТнинг Ўзбекистондаги доимий вакили

БМТнинг мамлакатлар миёсида тараққиётга кўмак дастурларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш айланма тизими

нинг 12 агентлиги ЮНДАФ дастурини амалга оширишда қатнашмоқда. Фаолияти бир стратегик устувор соҳага йўналтирилган тематик гурухлар ЮНДАФда белгиланган вазифаларнинг бажарилиши давомида барча муассасалар фаолиятини мувофиқлаштиришга ёрдам беради. Бундан ташқари, Бош вазир қарори билан тавсис этилган ЮНДАФ бошқарув кўмитаси Ўзбекистонда тараққиётга кўмак дастурининг амалга оширилишида тегишли тавсия ва кўрсатмаларини бериб боради (қуйидаги жадвалда кўрсатилган).

Дастлаб Ўзбекистонда ЮНДАФ дастури 2005 – 2009 йилларга мўлжалланган эди. Ўз ниҳоясига ➔

етаётган, 2010 – 2015 йилларга мўлжалланган иккинчи Тараққиётга кўмак дастури қўйидаги соҳаларни ўз ичи- га олган:

- Иқтисодий фаровонлик. Аҳолининг ёрдамга муҳтож қатламларига алоҳида эътибор берилади.
- Ижтимоий хизматлар. Эътибор барчани сифатли хизматлар билан таъминлашга қаратилади.
- Давлат сиёсати ва дастурларига барқарор ривожланиш тамойилларини сингдириш, ҳамда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш.
- Марказий ва маҳаллий даражаларда самарадорлик ва даҳлдорликни оширишга асосланган бошқарув.

Эндилиқда БМТнинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси 2016-2020 йилларга мўлжалланган янги ЮНДАФ дастурини амалга оширишга тайёргарлик кўрмоқда. Ушбу жараён давомида мамлакатдаги тараққиёт таҳлилидан ташқари қўйидаги вазифалар бажарилди:

- 2010 – 2015 йилларга мўлжалланган ЮНДАФ дастури натижалари ҳолисона баҳоланди.
- Парламент ва нодавлат нотижорат ташкилотлар билан маслаҳатлар олиб борилди.
- Стратегик вазифаларни аниқлаш мақсадида ҳукумат вакиллари билан учрашувлар ўтказилди.
- Ҳукумат ва БМТ ишчи гурӯҳлари ўртасида кенгашлар ташкил этилди.

Янги Тараққиётга кўмак дастури амалдаги ЮНДАФнинг стратегик устувор вазифалари асосида ишлаб чиқилганини алоҳида айтиб ўтиш зарур. Ундаги гоялар заминида 2010 йилда Президент матъузасида баён этилган «Демократик ислоҳотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси» ётади. Концепцияда инсон манфаатига қаратилган мақсадли ёндашув иқтисодиёти ва жамияти барқарор ривожланиб келаётган очиқ демократик ҳуқуқий давлат барпо этиш учун зарурлиги қайд этилган. Инсон манфаатини энг устивор мақсад деб билувчи ривожланиш БМТнинг асосий қадриятлари, хусусан, инсон тараққиёти ва унинг ҳуқуқлари ҳимояси, ҳамда Мингийиллик ривожланиш мақсадлари (МРМ) ва улардан кейинги, ҳали шаклланиш жараёнида бўлган Барқарор ривожланиш мақсадлари (БРМ) билан ҳамоҳангдир.

ЮНДАФ дастури 35та давлат ташкилоти, 15та БМТ агентликлари вакиллари ва донорлар иштирокида тайёрланди

Тараққиёт мақсадида қонунчилик ва амалиётнинг чамбарчас боғлиқлиги БМТнинг асосий қиёсий афзалликларидан биридир

Шу тариқа, ЮНДАФ мамлакатдаги ривожланиш ташаббуслари (2013 – 2015 йилларга мўлжалланган аҳоли фаровонлиги дара-

ЮНДАФ бошқарув қўмитаси:

- *раислар: Иқтисодиёт вазири ва БМТнинг Ўзбекистондаги доимий вакили;*
- *миллий ҳамкорлар ва БМТ агентликлари вакиллари;*
- *ЮНДАФ дастури доирасида эришилган ютуқлар муҳокамасига бағишилаб учрашувлар ўтказади;*
- *стратегик қўрсатма ва тавсиялар беради.*

жасини ошириш ва давлат сиёсатининг бошқа устувор масалалари) ҳамда ҳалқаро норматив асос ва стандартларнинг ўзаро боғлиқлигини таъминлайди. Шу ўринда, Ўзбекистон томонидан ратификация қилинган БМТ конвенциялари доирасидаги мамлакат мажбуриятларига ҳам алоҳида аҳамият берилади. Бу эса БМТнинг асосий қиёсий афзаллиги ҳисобланади. Тараққиётга кўмак дастурининг устувор вазифалари 35та давлат ташкилоти, 15та БМТ агентликлари вакиллари ва донорлар билан келишилган ҳолда аниқланди.

Янги ЮНДАФ стратегияси Тараққиёт соҳасида тенгсизликни камайтиришга йўналтирилган БРМдан келиб чиқсан ҳолда қўйидаги тамойилларга асосланади:

- Тенгсизлик муаммоларини ҳал қилиш, шу ўринда аҳолининг кам таъминланган қатламлари, ҳамда жойларда истиқомат қилувчи аҳолига алоҳида эътибор қаратилади.
- Ҳалқаро стандартларга мувофиқ равишда инсон ҳуқуқлари ҳимоясини илгари суриш.
- Ишончли аҳборот ва маълумотларга таянган ҳолда тараққиётни таҳдил этиш, ҳамда маълумотлар кўрсаткичларини уларнинг ҳажми, мавжудлиги, дезагрегацияси, тарқалишига кўра яхшилаш.

Ўзбекистон ҳукумати ва БМТ томонидан янги ЮНДАФ доирасида кейинги беш йиллик давр учун қўйида- ги 8 мақсад аниқлаб олинди:

- Иш билан таъминлаш, ижтимоий ҳимоя ва инклюзив иқтисодий ривожланишни таъминлаш.
- Соғлиқни сақлаш ва таълим соҳаларида сифатли хизматлар билан янада кенгроқ таъминлаш орқали инсон салоҳиятини ошириш.
- Барқарор ривожланишни таъминлаш йўлида атроф-муҳитни муҳофаза қилиш.
- Ижтимоий хизматларни яхшилаш ва ҳуқуқларни ҳимоя қилишга қаратилган самарали бошқа- рув.

БМТНИГ ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ВАКОЛАТХОНАСИ

Ўзбекистонда БМТ Таракқиёт дастури (БМТ ТД), Аҳолишунослик жамгармаси (ЮНФПА), Болалар жамгармаси (ЮНИСЕФ), Жаҳон соғлиқни сақдаш ташкилоти (ЖССТ), Таълим, фан ва маданият масалалари бўйича ташкилоти (ЮНЕСКО), Наркотиклар ва жиноятчилик бўйича бошқармаси (БМТ НЖБ), ОИВ/ОИТС бўйича бирлашган дастури (ЮНЕЙДС), Гендер тенглиги ҳамда аёллар ҳуқуқ ва имкониятларини кенгайтириш масалалари бўйича тузилмаси (БМТ - аёллар), Марказий Осиёда Превентив дипломатия минтақавий маркази, Халқаро меҳнат ташкилоти (ХМТ), БМТнинг озиқ-овқат ва қишлоқ ҳўжалиги ташкилоти, ҳамда БМТ ТД раҳбарлиги остида БМТ кўнгиллилар дастури ваколатхоналаридан ташкил топган.

Ташкилот фаолиятига, шунингдек, мамлакатда ваколатхоналари бўлмаган агентликлар, жумладан БМТнинг Саноатни ривожлантириш ташкилоти, Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш дастури ва БМТнинг Европа иқтисодий комиссияси кўмак бермоқда. Жаҳон банки ҳам мустақил ихтисослашган муассаса сифатида БМТнинг Ўзбекистондаги фаолиятига муҳим ҳисса кўшиб келмоқда.

Амалдаги 2010-2015 йилларга мўлжалланган ЮНДАФ доирасида БМТ Ўзбекистонга 132 млн. АҚШ долларига

тeng техник ёрдам кўрсатди. Биз иқтисодий ислоҳотлардан бошлаб бошқарувни яхшилаш ва инсон ҳуқуқларини илгари суришгача бўлган соҳаларда ҳамкорлик қилиб келмоқдамиз. Қолаверса, соғлиқни сақдаш ва таълим соҳасидаги ислоҳотларни амалга ошириш ҳамда Ўзбекистон маданий меросини сақдаш бўйича қилинётган ишлар ҳам шулар жумласидандир. Шунингдек, наркотрафикка чек қўйиш, ва ОИВ/ОИТС тарқалишига қарши курашда ҳамда атроф-муҳит муҳофазаси борасида ҳам ёрдам бериб келмоқдамиз. Ушбу рисола орқали мазкур давр давомида БМТнинг юқорида этиб ўтилган соҳаларда амалга оширган кенг кўламли фаолияти билан қисқача таниширамиз.

Ўзбекистон БМТга аъзо бўлганининг 23 йиллиги нишонланди

23 йил аввал, 2 марта куни Ўзбекистон Бирлашган миллатлар ташкилотига аъзо давлатлар қаторига кирди. Ушбу сана, ҳамда БМТнинг 70 йиллиги муносабати билан Тошкент давлат юридик университетида «Ҳуқуқ устуворлиги сари 70 йил» мавзуси бўйича иншолар танлови голибларини тантанали тақдирлаш маросими бўлиб ўтди.

Маросимда иштирок этган БМТнинг Ўзбекистондаги доимий вакили Стефан Приснер “Қонун устуворлиги ва Мингийллик ривожланиш мақсадлари” мавзусида маъруза қилди. Жаноб Приснер ташкилот 1945 йилда ўз фаолиятини бошлагандан бўён дунёдаги глобаллашув жараёнида БМТнинг турли жабҳалардаги фаолияти, ҳамда унинг негизини ташкил этувчи икки асосий foя – инсон ҳуқуқлари ҳимояси ва ривожланиш мақсадлари борасида тўхталиб ўтди. Шунингдек, жаноб Приснер ЮНДАФ доирасида амалга оширилаётган БМТнинг Ўзбекистон ҳукумати билан ҳамкорлигини юқори баҳолади.

БМТ Бош котибининг янги маҳсус вакили ва Марказий Осиёда Превентив дипломатия минтақавий марказининг янги раҳбари тайинланди

Петко Драганов (Болгария) БМТ Бош котибининг янги маҳсус вакили ва Превентив дипломатия минтақавий марказининг янги раҳбари этиб тайинланди. Бундан олдин шу лавозимда, ҳозирда Сиёсий масалалар бўйича БМТ Бош котибининг ёрдамчиси бўлиб иш олиб бораётган, Словакия фуқароси Мирослав Енча фаолият олиб борган эди.

Марказий Осиёда Превентив дипломатия минтақавий маркази 2007 йилда Ўзбекистон, Қозогистон, Қирギзистон, Тожикистон ва Туркманистон ҳукуматларига минтақада ҳавфсизлик билан боғлиқ масалаларни ҳал этиш ва шу йўналишдаги эҳтимолли таҳдиidlарнинг олдини олишда кўмак бериш мақсадида таъсис этилган.

2009 йилдан бўён жаноб Драганов Савдо ва ривожланиш бўйича БМТ анжуманининг Бош котиб ўринbosari лавозимида ишлаб келган. Шунингдек, у Болгария Ташқи ишлар вазирининг биринчи ўринbosari ва Африкада бошқа дипломатик лавозимларда ҳам ишлаган.

МАЪЛУМОТЛАРНИ ЙИФИШ ВА ТАҲЛИЛ ҚИЛИШДА ҚЎМАК БЕРИШ

Сўровлар натижасида оиласарда соғлом турмуш тарзини илгари сурувчи дастурларни режалаштириш учун зарур бўлган маълумотлар йигилади

Аҳолининг ўсиши ва яшаш шароитлари ҳақидаги статистик маълумотлар бу борадаги тадбирларни ишлаб чиқиш, режалаштириш ва амалга ошириш учун муҳим аҳамиятга эга. Бир қатор ҳамкорлар билан биргалиқда ЮНФПА шу каби маълумотларни тўплашда ҳукуматга яқиндан ёрдам берив келмоқда. Амалдаги ЮНДАФ жараёнида пойтахт ва вилоятлардаги минглаб одамлар ишти-

роқида 5та тадқиқот ўтказилди. Тадқиқотлар оиласадаги муносабатлар таҳдилидан бошлаб репродуктив саломатликни мустаҳкамлашда зарур хизматлар билан таъминлаш ва соғлиқни сақлаш масалалари борасида хабардорликни оширишгача бўлган йўналишларни қамраб олди.

Агентлик истиқболда Ўзбекистон ва 2015 йилдан кейинги ривожланиш дастури билан боғлиқ бўлган ҳамда ўсмирлар саломатлиги ва эрта никоҳдан ўтиш каби мавзуларга доир тадқиқотларда ҳам иштирок этиш режалаштирилган.

«Бундай тадқиқотлар ЮНФПА ва қатор миллӣ муассасаларга оиласавий масалалар ва гендер соҳасига доир статистик маълумотларни янада бойитишга ёрдам беради. Тадқиқот натижаларидан миллӣ дастурларни ишлаб чиқиш ва ЮНФПА тадбирларини пухта режа асосида ташкиллаштиришда қўл келади», - дейди ЮНФПАнинг Ўзбекистондаги вакили Карл Кулесса.

ДАВЛАТ БОШҚАРУВИДА АЁЛЛАР ИШТИРОКИНИ ОШИРИШ

Ўзбекистонда аёллар имкониятларини ошириш бўйича доимий равишда миллӣ ҳамкорлар билан учрашувлар ўтказилади

БМТ ва Ўзбекистон ҳамкорлигининг асосий йўналишларидан бири – гендер тенглигини рағбатлантириши; давлат ижтимоий-иктисодий ва сиёсий ҳаётида аёлларнинг фаол иштирокини таъминлаш. Бунинг учун 2014 йил якунида ташкил этилган сиёсий музокаралар қарор қабул қилиш жараёнида аёллар иштирокини ошириш мақсадида вақтинча чораларни тадбиқ этиш учун тавсиялар

ишлаб чиқилишида муҳим аҳамиятга эга бўлди. Музокаралар «БМТ - аёллар» тузилмасининг техник қўмаги билан Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, Инсон ҳукуқлари бўйича республика миллӣ маркази, парламент, сиёсий партиялар ва жамоатчилик ташкилотлари вакиллари иштирокида ташкил этилди.

Асосий тавсиялардан бири аёллар ва эркаклар учун никоҳ ёшини тенг қилиб белгилаш ҳақида Оила кодексининг 15 моддасига ўзгартишлар киритишдан иборат эди. Бошқа тавсиялар олий таълим соҳасида аёллар учун квоталар жорий қилиш, раҳбарлик лавозимларидағи аёллар сонини ошириш ҳақида давлат кадрлар сиёсати концепциясини қабул қилиш, давлат муассасалари бошқарувидаги аёллар сони 30%ни ташкил этишини таъминлаш каби муҳим масалаларни ўз ичига олади. Ушбу тавсиялар кўриб чиқиш ва тасдиқлаш учун Адлия вазирлигига тақдим этилди.

ЎЗБЕКИСТОНДА БОЛА ҲУҚУҚЛАРИ БЎЙИЧА БИРИНЧИ ЎҚУВ ДАСТУРИ ТАДБИҚ ЭТИЛАДИ

2015 йилда ЮНИСЕФ ва Тошкент давлат юридик университети ўртасида таълим дастурига бола ҳуқуқлари бўйича ўқув дастурини киритиш борасида

ҳамкорлик йўлага қўйилди. Ушбу ҳамкорлик доирасида бола ҳуқуқлари бўйича халқаро маслаҳатчи Ингрид ван Велзенис миллӣ эксперталар билан биргалиқда катта-

ларга интерактив йўсинда таълим бериш услубларини ўз ичига олган ўқув режалари ва дарсликлар устида иш олиб боради.

«Мен университет бу ишни амалга оширишга тайёр эканлигидан мамнунман, чунки шу тариқа талабалар бола ҳуқуқлари борасида зарур билим ва кўнглимага эга бўладилар, -дейди Ингрид ван Велзенис. - Бу эса уларга нафақат назарияда, балки амалиётда ҳам бола ҳуқуқларини самарали тадбиқ этиш йўлларини ўрганиш имкониятини яратади».

Ван Велзенис ташрифи давомида университетнинг профессор ва ўқитувчилари иштирокида интерактив таълим услубларига багишланган тренинг ўтказилди. Унда университет турли факультетларининг 20дан ортиқ ўқитувчилари иштирок этди.

ФАРОВОНИКНИ ОШИРИШ МАҚСАДИДА ИШБИЛАРМОН- ЛИК СОҲАСИГА КЎМАК БЕРИШ

Узоқ вақт давомида БМТ тизими Ўзбекистон халқининг иқтисодий фаровонлигини яхшилашга иш билан таъминлаш имкониятларини кенгайтириш, қишлоқларда ҳаёт даражасини яхшилаш, бизнес соҳасида маслаҳат бериш хизматини яратиш ва ишбилармонлик фаолиятини рағбатлантириш орқали ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда.

Сўнгги ойлар давомида БМТ кўмагида ўзбек ишбильармонлари халқаро озиқ-овқат ва текстил кўргазмала-

КЕКСАЛАРНИНГ ИЖТИМОЙ ҲИМОЯСИГА АЛОҲИДА ЭЪТИБОР БЕРИЛМОҚДА

Кучли ижтимоий сиёсат Ўзбекистон ривожланиш стратегиясининг асосий тамойилларидан бири ва БМТ тизими ҳукуматга ижтимоий дастурлар самарадорлигини ошириш, нафақа тизимининг барқарорлигини кучайтириш каби йўналишлар бўйича маслаҳат бериш орқали иқтисодий кўмак тизимини такомиллаштиришда ҳам яқиндан ёрдам беради.

Ушбу соҳадаги ҳамкорлик Ижтимоий ҳимоя бўйича идоралараро гуруҳ томонидан амалга оширилади. Бу борада аҳолининг ёрдамга муҳтож қатламларини иш жойлари билан таъминлаш ва нодавлат ташкилотлар томонидан таъминланётган ижтимоий хизматларни ривожлантириш орқали кўмак берилади.

2015 йилнинг Ўзбекистонда «Кексаларни эъзозлаш йили» деб эълон қилиниши муносабати билан ҳамкорлар иштирокида ижтимоий ҳимоя тизимини такомиллаштириш орқали кексалар ва ногиронларнинг турмушини яхшилаш йўлида БМТ тизими томонидан кўшимча чо-

Ван Велзенис: «Бу тренинг ўзбек мутахасисларига бола ҳуқуқларини самарали тадбиқ этиш йўлларини нафақат назарияда, балки амалиётда ҳам ўрганиш имкониятини яратади»

рида қатнашиб, қиймати 43 млн. АҚШ долларидан ортиқ бўлган экспорт шартномаларини имзолашга муваффақ бўладилар. Айни борада кўзда тутилган режалар сирасига савдо-сотик ва экспорт имкониятларини кенгайтириш, кўп тармоқли савдони ривожлантириш орқали интеграция жараёнларининг жадал давом этишига эришиш, ҳамда миллий ташкилотларнинг салоҳиятини янада ошириш каби вазифалар ҳам киритилган.

Шунингдек, БМТ экспорт имкониятларини кенгайтираётган ташкилотларни қўллаб қувватлашни, кичик ва ўрта ҳажмли корхоналарнинг экспорт салоҳиятини кучайтиришга кўмак бериб келмоқда.

Кексаларга ғамхурлик қилиш – азалий
миллий қадриятдир

ра-тадбирлар кўзда тутилган. Ушбу гуруҳларга алоҳида эътибор берган ҳолда, БМТ агентликлари ижтимоий ҳимоя тизимига оид тегишли муассасалар, стандартлар ва хизматлар сифатини ошириш устида иш олиб бормоқдалар. Шунингдек, кексалар ижтимоий ҳимоясига доир қонунчилик базасини такомиллаштириш, шу жумладан, уй шароити ва интернат уйларида парвариш этиш, реабилитация марказларида ижтимоий хизмат кўрсатиш ва ёлғиз кексаларни минимал ижтимоий имтиёзлар билан таъминлаш масалаларига алоҳида эътибор қаратилмоқда.

КЎНГИЛЛИЛАР ОРОЛБҮЙИ ҲУДУДИДА СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ СОҲАСИДА ТЕНГ ШАРОИТЛАРНИ ЯРАТИШДА КЎМАК БЕРМОҚДАЛАР

Сил касаллигига чалинганларни аҳоли ўртасида камситилиши Оролбўйи ҳудудида самарали тиббий хизматлар билан таъминлашда асосий тўсиқдардан биридир. Ушбу муаммони ҳал этиш мақсадида БМТ-нинг қўшма дастури доирасида таълим олган 1500 нафар кўнгилли тўғри ташҳис қўйиш ва вақтида даволаниш чораларини кўриш орқали сил касаллигини енгиш мумкинлиги ҳақидаги билимлари билан ҳудуд аҳолиси хабардорлигини оширишга муносиб ҳисса қўша оладилар. Шу билан бир вақтда аҳолининг тиббий ёрдамга фаол мурожаат қилишга йўналтириш кўнгиллилар ишининг мухим қисми бўлиб, соғлиқни сақлаш соҳасида умумий кўрсаткичларни яхшилайди. Кўнгиллилардан

бири Кальбике Узоқбергенованинг Эркиндарё маҳалласида истиқомат қилувчи Вера билан суҳбати бунинг ёрқин мисоли бўла олади. Вера кўкракдаги оғриқлар ва бошқа касаллик аломатларидан шикоят қилиб, уларни сил касаллигининг белгилари деб хавотирланаётган эди. Кальбике маслаҳатига кўра Вера, қишлоқдаги тиббий пунктга борди. Шифокор унда сил касаллиги аломатлари йўқлигини, лекин ошқозон ости безида ўзгариш борлигини аниқлади. Даволанишдан кейин Веранинг саломатлиги бутунлай тикланди. Эҳтимол, БМТ кўнгиллисининг тиббий кўриқдан ўтиш ҳақида ўз вақтида берган маслаҳитисиз Вера омадсизликка ҳам учраши мумкин эди.

БАРҚАРОР РИВОЖЛАНИШ ВА ТАБИЙ РЕСУРСЛАРДАН САМАРАЛИ ФОЙДАЛАНИШ

Экологик муаммолар айниқса долзарб бўлган Қорақалпогистон ҳудудида барқарор ривожланишини илгари суриш ва табиий ресурслардан самарали фойдаланиш бўйича БМТ тизимининг фаолияти фермер, деҳқон жамоалари ва қишлоқ раҳбарларига катта фойда келтирди.

Ушбу мавзуларга доир ташкил этилган тренинглар давомида Қорақалпогистоннинг учта туманидан келган бир неча вазирликлар минтақавий бўлинмаларининг раҳбарлари халқаро тажрибага асосланган ривожланиш соҳасидаги сиёсатни ишлаб чиқиши ва амалга ошириш, ҳамда экологик оғат оқибатларини юмшатиш стратегиялари борасида ўз билимларини оширидилар. Тренингда Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси талabalari ҳам иштирок этилди.

Тренинглар Хоразм агромаслаҳат маркази (КРАСС) ва барқарор ривожланиш бўйича маҳаллий мутахассислар билан ҳамкорликда ташкил этилди. Шу билан бирга, Урганч шаҳрида қишлоқ жамоатчилиги, ва Қорақалпогистон фермерларига доимий кўмак бериш ва қўшимча хизмат кўрсатиш учун маҳсус маслаҳатлар ва хизматлар хонаси ташкил этилди.

Тренингда сўзга чиқдан ЮНЕСКОнинг Ўзбекистондаги вакили Криста Пиккат атроф-муҳит муаммоларини ҳал қилишда барча давлат идораларининг мутахассислари фаол қатнашишларизарурлигини қайд этиб, 2015 йилдан кейинги ривожларниш дастури доирасида барқарор ривожланишини илгари суришда келажакда ҳам ҳамкорликни давом эттиришга чақириди.

